

Kaire Reiljan

President Toomas Hendrik Ilveselt saavad tänavu aumärgi 99 inimest, kellest kaks on läänlased - kriminaalpolitseinik Andrei Taratuhin ja kodu-uurija Saamo Heldema.

Haapsalu politseijaoskonna ennetusja menetlustalituse juhile Andrei Taratuhinile annetab president Kotkaristi V klassi aumärgi ja praegu pensionipõlve pidavale Saamo Heldemale Valgetähe teenetemärgi.

1992. aastal politseisse tööle tulnud Andrei Taratuhin on tõusnud politseiteenistuse kordniku astmelt maakonna kriminaalpolitsei juhiks, kes on juhtinud mitmeid kurjategijate tabamise ja süüdimõistmisega päädinud operatsioone ning keerulisi menetlusi.

"Kuidas ma end pärast seda uudist kuuldes tunnen? Tunne on hea!" ütles Taratuhin pärast presidendi aurahast teada saamist. Hetk hiljem aga tunnistas ta, et tegelikult on tunded segased. „Teadsin, et mind on esitatud, aga et see nii lõpeb, seda ma küll ei arvanud,” lisis ta.

Hästi vastu pidanud

Kriminaalpolitseinik ütles, et ei oska ise arvata, millised teened auraha annetamisel määravaks said. "Äkki ongi see, et olen politseis hästi vastu pidanud ja oma tööd teinud," muigas ta.

Taratuhini esitamise taga seisnud endine Läänemaa politseijuht Margus Kaldma ütles, et kolleegi esitamine presidendi auraha saamiseks oli Haapsalu jaoskonna ühine otsus, mida toetas ka Lääne prefektuuri juhtkond.

"Andreil pole näidata kindlat kangelastegu, vaid ta on kogu aja stabiilselt hea olnud ja oma tööd südamega teinud," nimetas Kaldma põhjusi, mille poolest Taratuhin auraha väärrib.

Kolleegid hindavad Taratuhinit kui tolerantset, kannatlikku, soliidset ja intelligentset juhti. Ta on hea suhtleja ja kuulaja, oskab hästi inimestega kontakti saada, probleeme ja konflikte lahendada.

Lääne-Nigula valla Koela külas elav Saamo Heldema asutas koos abikaasa Heljaga 30 aastat tagasi Koela talumuuseumi.

Ta on palju aastaid tegelnud Läänemaa arheoloogiamälestiste väljaselgitamise ja korrastamisega.

Samuti on Heldema hinnatud sepatöö tegija.

"Tervise poolest pole sellised ootamatud asjad head," ütles tagasihoidlik Heldema eile Lääne Elu ajakirjanikele oma Koela kodus. Heldema kuulis uudisest oma sõbralt arheoloog Mati Mandelilt.

"Mati helistas ja ütles, et vaata, mis Delfis kirjas on," lisas teenetemärgi saaja.

Odaheitemasina koopia

Metallitöö on Heldemal olnud töö ja hobi, kuid kõige südamelähedasem on mitmekülgsel mehele olnud arheoloogia.

Ta on Läänemaal avastanud vähemalt ühe kalme ja mitu asulakohta ning osalenud paljudel arheoloogilistel kaevamistel. Mullu suvelgi võis Heldemat näha Maidla kalmel kühvliga. Suve hakul 76. sünnipäeva tähistav mees lubab ka sel suvel Maidlas kohapeal olla. "Mul on hirmus hea meel, et Saamot tunnustati. Ta on mind töös väga palju aidanud ja aastatega omandanud väga hea välitööde kogemuse," kiitis Mandel.

Ta lisas, et Heldema ajaloohuvi on tegelikult väga mitmekülgne: ta on teinud ka muuseumi ning tunneb väga hästi etnograafilisi esemeid ja vanu töövõtteid. "Neid vanu asju on ta väga palju tähele pannud ning ta on lahtiste käte ja tehnilise taibuga," ütles Mandel.

Mandel tõi näiteks loo, kuidas Lihula tarbeks ehitati odaheitemasina koopiat.

"Ain Mäesalu teadis, milline see peaks olema, aga ilma Saamo tehnilise taibuta poleks me suutnud töötavat seadet ehitada," rääkis ta. "Pealegi on Saamo ikka hästi abivalmis inimene, kes ei ütleks naljalt kellelegi ära," lisas Mandel.